

Henriikka Järviö

LOKIKIRJA

Kuvataiteen koulutusohjelma
2016

LOKIKIRJA

Järviö, Henriikka

Satakunnan ammattikorkeakoulu

kuvataiteen koulutusohjelma

kesäkuu 2016

Ohjaaja: Matti Velhonoja ja Päivi-Maria Hautala

Sivumäärä: 15

Liitteitä: 3

Asiasanat: Hamppu, kuituveistos, maailmanparannus

Teen päättötyöni hampusta. Hampulla voisi pelastaa maailman. Hamppu on hyvin vanha ja hyvin monipuolinen kasvi, sitä on käytetty jo kauan. Hampusta on moneksi, siitä on valmistettu köysiä ja naruja, kankaita, lääkkeitä, öljyjä ja esimerkiksi betonia, jonka valmistamisesta tein itsekin kokeiluja. Hamppua voi myös syödä. Hampulla voisi myös torjua nälänhätää.

Päättötyöni kirjallinen- ja taiteellinen osuus käsittelevät teemaltaan hamppua. Taiteellinen osuus on materiaaaliltaan hamppua ja kirjallinen osuus käsittelee hamppua yleisesti, sen käyttömahdollisuuksia sekä omaa taiteellista prosessiani ja sen yhteyttä hamppuun.

Lopputyöteoksessa haluan tuoda esiin hampun kauneuden ja kerronnallisuuden. Teoksen synty on osa henkilökohtaista tarinaani.

Hamppua ei ole juurikaan käytetty taiteen tekemisen materiaalina tällä tavalla kuin minä tein, mutta hamppua on käytetty taiteen tekemiseen välillisesti, sillä hampusta tehtiin maalauskancaat, joita muinaiset mestarit käyttivät, lisäksi satojen vuosien ajan hamppuöljystä valmistettiin laatumaaleja ja vernissoja taiteilijoille.

LOGBOOK

Järviö, Henriikka

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Finearts

Month 2016

Supervisor: Matti Velhonoja and Päivi-Maria Hautala

Number of pages:15

Appendices:3

Keywords: Hemp, Fibersculpture, improvement of the world

I constructed my bachelor thesis out of hemp. Hemp could save the world. Hemp has been used for centuries and is a versatile plant. It has been in use for a long time.

Hemp is highly useful in many different ways. For example rope, yarn, fabric, medicine, oil and concrete are different ways of putting hemp into use.

I myself experimented with making hemp into concrete. Hemp can also be used for nutrition as it is an edible plant. Hemp could be a cure for famine.

The themes of my written and actual parts of my bachelor thesis deal with hemp. The actual artwork itself is made of hemp and the written part talks about hemp in general; its uses as well as my personal artistic process and its connection with hemp.

The artwork of my bachelor thesis expresses the beauty of hemp and its multiple dimensions. The creation of my artwork is linked with my personal story.

Rarely has hemp been used for making art in the way I did but instead it was used in making of canvases which ancient masters painted on. In addition to that, for centuries hemp oil was used to produce fine quality paints and varnish for artists.

SISÄLLYS

1	ENSIMMÄINEN LUKU/ JOHDANTO	4
2	MONIPUOLINEN HAMPPU	7
2.1	Hampun historiaa	7
2.2	Parempi maailma hampun avulla	9
3	TAITEELLISEN PROSESSIN KUVAUSTA	9
4.	HAMPUN TYÖSTÄMINEN TAITEESSANI JA MAAILMAN PARANNUS	12
5.	LOPUKSI	15
	LÄHTEET	17
	LIITTEET	

1 ENSIMMÄINEN LUKU/ JOHDANTO

Hamppua. Miksi? Minun ja hampun tiet kohtasivat onnekkaan sattuman kautta. Koulussa oli paperikurssi, jossa valmistin pellavapaperimassasta suoja-nimisen teoksen. Jäin koukuun. Pääsin performanssitaiteilija ja esitystaiteenopettaja Aapo Korkeaojan hamppupelloseksi hakemaan itselleni hamppua kokeiluja varten. Pari päivää kaadoin pystyyn kuivunutta hamppua raivaussahan kanssa Korkeaojalla lumisessa hamppupellossa. Se oli alku.

Kuva Korkeaojalta. Hamppupelto leikkuvaiheessa.

Hamppukuitumassa on todella monipuolinen ja hyvin monenlaiseen tekemiseen soveltuva materiaali. Se on haurasta ja samaan aikaan kestävä, kovaa ja taipuisaa, vahvaa ja herkkää, voimakasta ja periksi antamatonta, läpikuultavaa ja kaunista, mystistä ja inspiroivaa.

Mitä enemmän luen hampusta, sitä vakuuttuneemmaksi tulen siitä, että voimme pelastaa maailman tämän ihmeaineen ansiosta.

”Hamppu on maapallomme voimakkain, kestävin ja pitkäikäisin luonnonkuitu. Runsaan 3000 vuoden ajan aina 1800-luvun loppuun oli hamppukasvi maapallomme laajimmin viljelty maanviljelyskasvi ja tärkein maataloustuote tuhansiin erilaisiin tarkoituksiin. Hampusta saatiin suurin osa maailman kuiduista, kankaasta, lamppuöljystä, paperista, hajusteista, lääkkeistä ja proteiiniravinteista. Noin kolmen tuhat vuoden ajan aina vuoteen 1800 arviolta 80 % ihmiskunnan vaatteista, teltoista, mattoista, köysistä, verhoista, täkeistä, vuodevaatteista, pyyhkeistä ja reivistä valmistettiin hampputekstiileistä ja hamppukankaista. Hamppu on puuvillaa pehmeämpi, lämpimämpi, vettähylyvämpi ja kestävämpi.” (Ihalainen J.K. 1993^[HJ1])

Hamppua monipuolisesti käyttämällä voidaan pelastaa maailma.

Nykyteknologiaa käyttämällä hamppukuidusta valmistetaan mm. autojen ovia. Suomalainen Hemprefine- niminen yritys kehittää suomalaisten korkeakoulujen ja yritysten kanssa hamppukuidusta seosmateriaaleja, joilla voidaan korvata muoviteollisuudessa käytettäviä öljypohjaisia raaka-aineita. (luokkakallio, Jari Pro Agria 2011,25-28)

Itseäni kiinnostaa yksilön mahdollisuudet vaikuttaa asioihin. Hampun viljelyssä ei tarvita torjunta-aineita ja kasvaessaan lähes neljä metriseksi hamppu tukahduttaa rikakasvien kasvun ja puhdistaa ilmaa käyttämällä nopeaan kasvuunsa paljon hiilidioksidia. Olenkin miettinyt voisiko hamppua viljellä kaupunkiolosuhteissa ja kuinka voimakas ilmanpuhdistaja hamppu on.

Hampun biomassaa pystytään tuottamaan hyvin tehokkaasti. Tehokkaammin kuin muita biomassana käytettäviä kasvuperäisiä aineita kuten puuta, rypsiä, olkea tms. Sillä pystytään korvaamaan öljy-, sähkö-, ja ydinvoima. Rakennusteollisuudessa se voisi korvata betonin. Lämmityseristeenä sitä on käytetty jo tuhansia vuosia. (luokkakallio 2011,29)

Nopean kasvunsa ansiosta ja sopeutumisesta kaikenlaisiin elinympäristöihin hampunsiemenpuurolla pystyttäisiin torjumaan nälänhätää. Hamppu jättää maaperän ravinteikkaaksi seuraavia satoja silmällä pitäen. (Ihalainen J.K.1993)

Hamppu on materiaali, jota tulen käyttämään myös tulevaisuudessa taiteen tekemiseen. On kiehtovaa tutkia ja tutustua materiaaliin, jossa on hyvin paljon sisäistä voimaa. Tietenkään se ei tee taiteellisesta prosessista helpompaa, mutta kiehtovaa se on.

2. MONIPUOLINEN HAMPPU

Hampun käyttöön ollaan taas heräilemässä. En ole ainoa, jota hampun lähes rajattomat käyttömahdollisuudet kiehtovat. Kaupoissa olen törmännyt hampusta valmistettuihin huuli- ja käsirasvoihin, ihon kosteusvoiteisiin, saippuaan, proteiinijauheeseen, hampunsiemen-öljyyn, toffeeseen, energiapatukoihin, shampoohon, hoitoaineeseen, eläinten ruokaan, kuivikkeisiin ja vaatteisiin, joitakin mainitakseni.

2.1 Hampun historiaa

Suomessa hamppu omaa pitkän historian ja sen asema on ollut arvostettu mm. erilaisten tekstiilien valmistuksessa. (mm. purjelaivojen purjekankaat). ”Ensimmäiset viitteet hampun viljelystä löytyvät n. 4000 vuotta eaa., jolloin maanviljelys alkoi levitä Suomeen. Hampun viljely taantui 1800-luvun loppua kohti ja se käytännössä loppui kokonaan 1950-luvulle tultaessa. YK:n huumausaineiden yleissopimusta tulokittiin monissa maissa siten, että myös teolliset hamppulajikkeet - joita ei voi käyttää päihteenä - kiellettiin. Suomen liittyessä Euroopan unioniin 1995 hampun viljely sallittiin uudelleen, jonka jälkeen hamppua on viljelty Suomessa vuosittain joitakin sa-

toja hehtaareja. Suurin osa hampun viljelypinta-alasta on tähän asti käytetty Suomessa kehitetyn Finola-öljyhampun viljelyyn.” (Hemprefine firman www-sivut 2016.)

Kieltolain taustalta löytyy systemaattista pelottelua ja painostamista suurien öljy-yhtiöiden toimesta. Heille hamppu oli suuri uhka, niin suuri, että se piti hävittää kokonaan ja kriminalisoida, ettei kukaan pääsisi tavoittelemaan heidän voitokasta tulostaan.

”Harry J. Anslinger, joka ei ollut mikään ruudinkeksijä, sai Yhdysvaltain kongressissa läpi hampun kieltolain vuonna 1937. Hänen taustavoimiaan olivat suuryhtiö DuPont, jonka alaa olivat ruoka- ja lamppuöljyt, tekokuidut, öljy, hiili, puu ja paperi, sekä Hearstin mediakonserni valtavine paperi- ja puutavarahtaineen. 30 vuoden kuluttua oli kieltolaki onnistuttu levittämään kaikkialle maailmaan.” (Ihalainen, J.K.1993.)

”Vapaakauppa tarkoittaa korkeita voittoja. Vapaankaupan alueilla ei ole suosittu yksinkertaisia, luonnon raaka-aineista valmistettuja tuotteita, vaan pikemminkin pitkälle jalostettuja, synteettisiä tuotteita. Arviolta 82 % kaikista maailman pörseissä liikkuvista tuotteista on suoraan sidoksissa energiantuotantoon: Kuten- Energiantuottajiin, öljylähteisiin, kaivoksiin, voimaloihin. - Energiansiirtoon, kuljetukseen, huoltoon. - Jalostamoihin ja jälleenmyyjiin. Nämä samat fossiilisen energian lähteet tuottavat 4/5 planeettaamme tuhoavista saasteista. Erittäin halpa korvaava energianlähde näille polttoaineille sattuisi olemaan tasaisesti jakautunut auringonvalo, jolla kyetään kasvattamaan valtava määrä biomassaa hampusta.” (Ruohonjuuri-yrityksen www-sivut 2010).

Vanhastaan hamppua on istutettu perunapeltojen reunoille suojelemaan näitä tuholaisilta. (Ihalainen J.K.1993)

Mielestäni on hienoa, että myös tuholaisten torjuntaan löytyy monia luonnollisia kasveja ja hyönteisiä, joita voidaan käyttää myrkyttävien, kemiallisesti valmistettujen torjunta-aineiden sijaan.

2.2 Parempi maailma hampun avulla

Hampulla on taipumus puhdistaa saastuneita maa-alueita. Bulgariassa tätä on kokeiltu jo kemian- ja metalliteollisuuden lähetyillä ja tulokset ovat olleet rohkaisevia. idea kokeiluun on saatu Kiinasta, jossa on saatu erittäin positiivisia tuloksia. (Ihalainen J.K)

3. TAITEELLISEN PROSESSIN KUVAUSTA

Miksi taidemateriaaliksi juuri hamppu, miksei vaikka pellava? Sitähän olin kokeillut jo aikaisemminkin ja minulla oli pellavan käyttäytymisestä kokemusta. Pellavakin on luonnonkuitu ja perinteinen, vahva ja kestävä. Hampun viljelyssä ei ole tarvetta käyttää torjunta-aineita lainkaan toisin kuin pellavanviljelyssä. Hamppu kasvaa niin voimakkaasti ja peittää niin tehokkaasti ettei ns. rikkakasveille jää elinmahdollisuuksia. Toinen seikka liittyy käyttämäni tekniikkaan. Pellavasta tulee läpikuultavampi, hyvin valoa läpäisevä arkki. Hamppuarkki on peittävämpi, voimakkaampi ja omaan ajatteluuni paremmin soveltuva. Hampun päistärettä jää aina hamppukuidun joukkoon ja siksi hamppuarkin pinta on ruisleivän pinnan tapainen, ikään kuin hieman jauhoinen.

Tulin opiskelemaan Kankaanpään taidekouluun veistämistä ja esitystaidetta. Osallistuin muutamille performanssikursseille, mutta pääasiallisesti keskityin veiston opiskeluun. Sain laadukasta opetusta alan ammattilaisilta. Olen erittäin tyytyväinen opetuksen tasoon ja henkilökohtaisella tasolla olen erittäin kiitollinen. Opettajien antama suuri panostus, innostuneisuus ja kannustavuus ovat olleet todellinen apu oman tien löytymiselle ja kulkemiselle. On ollut todella upeaa saada opettajikseen sellaisia kuvataiteen ammattilaisia kuten, Pertti Mäkinen ja Heli Ryhänen. Opiskelin kaikkia veiston tekniikoita, paitsi kivenveistoa. Jätin kivien kanssa työskentelyn hienojakoisen kivipölyn eli oman hengitysterveyteni vuoksi.

Veistoksen teossa on monta tapaa. Yksi tapa on poistaa materiaalista kaikki muu, jolloin veistos tulee esiin materiaalin sisältä, toinen tapa on lisätä materiaalia niin kauan, että veistoksen muoto on halutunlainen, kolmas tapa on tehdä suunnitelma, jonka mukaan valmistetaan runko, jonka päälle lisää materiaalia niin että haluttu muoto saavutetaan lisäksi veistoksia voi valmistaa mm. valamalla. Mikään edellä kuvailemistani tavoista ei kuitenkaan mielestäni soveltunut omaan hampputeokseeni.

Hampun työstäminen on haasteellista: -Hamppu on niin voimakasta, että se vääntää 5mm paksuisia harjateräksiä mutkille kuivuessaan. Tämän huomasin kokeiluissa, joita tein. Alkuperäinen suunnitelmani oli käyttää hamppupaperia niin, että olisin kuivattanut sitä metallista tekemieni muotojen päälle perinteiseen veistoksen rakentamistyyliin. Havaitessani sitä voimaa, joka muovaa tekemäni hamppukuitupaperit uniikkeiksi kappaleiksi niiden kuivuessa, tuntuu, että massan pakottaminen johonkin ennalta määräämäni muotoon olisi silkkaa turhuutta ja paikoitellen jopa mahdotonta, sekä pikemminkin materiaalin väärinkäyttöä. Hampulla saan kerrottua sen mitä haluankin sanoa. Verkkorunko tai mikään muu vastaava ei tuo teokseen mitään lisää, päinvastoin mielestäni se veisi siitä jotain pois.

Hampun ominaisuudet materiaalina ovat mystisiä ja kiehtovat minua. Sisäinen voima. Halu. Kasvu. Erilaisuus. Samankaltaisuus. Vääntymä. Kiertymä. Muutos. Muuttuminen. Haihtuminen. Iho. Lakanat. Ruisleipää. Tällaisia assosiaatioita pyörittelen mielessäni ja käsissäni pyörittelen hamppuarkkeja. Joissakin arkeissa on pieniä repeämiä. Kaikki ovat kuivuessaan vääntyneet ja muovautuneet ainutlaatuisiksi, uniikkeiksi kappaleiksi. Vanhaa, elämää nähnyttä nahkaa. Iloa. Yön rypistämät lakanat. Kohtaamisia. Olemme kaikki samaa. Kaikki erilaisia. Kohtaamisesta jää jälki, pieni jälki muistoon. Kaikki kohtaamiset, erilaisia jälkiä. Erilaisia muistoja, kuin huokauksia. Kasa luotuja nahkoja. Elettyä *elämää*. *Uniikkeja päiviä*.

Lokikirja, 2016 (yksityiskohta).

4. HAMPUN TYÖSTÄMINEN TAITEESSANI JA MAAILMAN PARANNUS

Hampun työstäminen alkaa minun kohdallani siitä, että erottelen kuidun ja päistäreen toisistaan. Päistäre on hampun puumainen aines, jonka päällä kuitu kasvaa pitkänä. Päistäreestä voi valmistaa betonia lisäämällä seokseen halutussa suhteessa vettä ja kalkkia. Näin tekeekin suomalainen Hemprefine- yritys, joka käyttää hamppua rakennusteollisuudessa. Itse käytän työskentelyssäni tällä hetkellä vain hampun kuitua. Tein kokeiluja myös hamppubetonista, mutta suosin enemmän mahdollisimman keveitä teoksia. Tämän olen oppinut näyttelyiden järjestämisen kautta, kun itse joutuu kantamaan kaikki teokset näyttelyyn ja takaisin säilytykseen. Tällöin keveys on valttia.

Pilkon kuidun 3-4cm pituisiksi suikaleiksi. Ennen leikkaamista kuitu on mahdollista värjätä, joko pesukoneessa pesunapin ja suolan avulla, tai esim. kloriitilla, liottamalla kuituvyyhteä kylmässä kloriittivedessä, itse pidän kuitenkin eniten hampun luonnollisista vihertävän ja rusehtavan eri sävyistä. Luonnollisuus tuntuu tämän työn kohdalla erittäin tärkeältä. Teosten valaminen pronssiin on myös lähellä sydäntäni, mutta en halunnut valita sitä menetelmää päättötöön tekotavaksi, koska koen, että tässä työssä kulminoituu paitsi tähänastinen osaamiseni myös nykyhetkessä tärkeänä pitämäni asiat.

Kuidun jauhan massaksi koulun paperikoneella, Hollanterilla. Hollanteri on samanlainen paperikone mitä käytetään paperitehtaassa, mutta vain pienikokoinen. Taiteen tekemisen -käyttöön se on oikein sopivan kokoinen. Yhteen koneelliseen mahtuu kuivapainoltaan n. 800g kuitua. (Liite1).

Hamppuarkkien valmistus käsityönä on hidasta ja puuduttavaa hommaa. Työvaiheita on useita ja tekeminen on toistamista, pitkäveteistä ja kyllästyttävääkin, mutta toisaalta koneiden hurinassa, surinassa, ja muussa melussa, kuulosuojaimin suojautuen minulla on mahdollisuus upota omiin ajatuksiini.

Unelmissani kerrostalojen katoilla viljellään hamppua ja hamppupeltojen keskellä, suojassa saasteilta ja tuhohyönteisiltä on jokaisella katolla oma ryytimää, pieni hyötykasvi puutarha, jossa kaupunkien asukkaat voivat viljellä omat vihanneksensa ja salaattinsa. Kaupunkiviljely onkin kasvavassa suosiossa myös Suomessa. Hamppua kukaan ei ole vielä tiettävästi katoilla kasvattanut. - Hamppu on hiilinielu, eli kasvaessaan se käyttää niin paljon hiilidioksidia, että saasteisissa suurkaupungeissa sen viljely olisi terveyttä edistävää.

Ihmisten kiinnostus kaupunkiviljelyä kohtaan on noususuhdanteessa. Yhä useammat heräävät tiedostamaan ruuan alkuperän merkityksen ja kiinnostus oman ruuan viljelyyn ja tuottamiseen kasvaa kokoajan. Lisäksi käsillä tekemisen merkitys korostuu aikana, jolloin asioita tehdään yhä enemmän koneistetusti. Kasveista huolehtiminen ja kasvun seuraaminen ovat terapeutista, rentouttavaa ja rauhoittavaa toimintaa.

Kattoviljely on kaupunkiviljelyn uusimpia muotoja Suomessa. Se tarjoaa kaupunkiviljelijöille todella runsaasti viljelyalaa, jota ei tähän saakka ole hyödynnetty juuri lainkaan. (pro [Agria](#) s.9)

”Viherkatot eli elävällä kasvillisuudella peitetyt rakennusten katot ovat maailmalla yhä useammin käytetty keino hallita ja vähentää kaupungistumisen ja ilmastonmuutoksen aiheuttamia ympäristöhaittoja, kuten tulvavesipulsseja, lämpösaarekeilmiötä (heat island effect) ja meluisuutta. Viherkatot ovat osa kaupunkien vihreää infrastruktuuria.” (Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -hanke2016).

”Viherkatot tarjoavat mahdollisuuden tasoittaa ääreviä sääilmiöitä, sillä kasvillisuuden tiedetään pidättävän vettä ja viilentävän ympäristöä. Niin sanottua viidettä julkisivua eli kattomaisemaa voidaan viherrakentamisen avulla kehittää myös esteettisesti ja kokemuksellisesti miellyttävämmäksi, mikä lisää kaupunkiasukkaiden viihtyvyyttä ja elinympäristön laatua. Monissa suurkaupungeissa on asetettu tavoitteeksi lisätä kasvitettua kattopintaa, mutta Suomessa keskustelu viherkattojen eduista ja ongelmista on vasta heräämässä. Pääkaupunkiseudulla on arviomme mukaan tällä hetkellä muutamia satoja viherkattoja, mutta määrä nousee nopeasti.” (Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -hanke2016).

Maailmanparannus, mitä se oikeastaan on, tai miten sen koen? Oma määritelmäni maailmanparannukselle on se, mitä jokainen voi tehdä omassa elämässään parantaakseen omaa ja läheistenkin elämää. Hampulla voi parantaa omaa elämänlaatua. Vaikka ei alkaisikaan viljelijäksi niin esimerkiksi ostamalla hampusta valmistettuja vaatteita, kosmetiikkaa ja elintarvikkeita. Näin tulee tehneeksi hyvää itselle ja samalla kysynnän ja tarjonnan lain kautta hampua tullaan viljelemään enemmän, jolloin se puhdistaa ilmaa enemmän ja rikastuttaa maaperää enemmän ja tulemme käyttäneeksi vähemmän torjunta-aineita.

Olen luullut, ettei yksilö voi vaikuttaa paljonkaan ympärillä tapahtuviin asioihin, mutta olen huomannut, että jokainen voi vaikuttaa ja tulee vaikuttaneeksi asioihin, halusi tai ei. Vaikka ei edes tiedostaisi koko asiaa, jokainen teko ja jokainen päätös, jonka teemme vaikuttaa siihen minkälaiseksi ympäristömme ja elämämme muokkautuu. Ostamalla voi vaikuttaa, samoin ostamatta jättämisellä. Sillä tulee vaikuttaneeksi asioihin, mitä syö, missä syö ja keiden kanssa syö. Peseytyminen, kehon hoito, liikuminen ja liikkumisvälineen valinta ovat esimerkiksi asioita, joissa jokainen ihminen tekee omaan ja muiden kanssaihmiesten elämään vaikuttavia päätöksiä. Joka päivä. Pieniä päätöksiä, pieniä arkisia asioita, joista tulee suuria, kun niitä toistetaan riittävän monta kertaa.

Joskus ajattelin, että haluan elää elämän, josta ei jää jälkiä, etten omalla toiminnallani aiheuttaisi kuormitusta ympäristööni. Nykyään tiedän, että haluan jättää jäljen. Haluan jättää positiivisen jäljen elämäni lokikirjaan. Aikaisemmin, kun menin rannalle, niin lähtiessäni varmistin, ettei jäljestäni jäänyt roskia tai sotkua, nykyään kerään mielelläni pois lähtiessäni muidenkin jättämiä roskia ja näin jätän ympäristööni positiivisemmän jäljen, kun mitä se oli ennen minua. Samaa positiivista ajattelumallia haluan noudattaa omassa taiteellisessa työskentelyssäni. Asiat voi sanoa niin monella eri tavalla. Haluan levittää iloa ja positiivisuutta.

5. LOPUKSI

Tunnen syvää yhteyttä hamppuun. Olen iloinen, että tiemme kohtasivat. Olen löytänyt useita minua ja hamppua yhdistäviä tekijöitä. Niitä on mm voimakkuus ja herkkyys, sitkeys ja joustavuus, sopeutuvuus, periksi antamattomuus ja monipuolisuus.

Muutos on pysyvää. Asiat, jotka nyt koen tärkeiksi, ovat muuttuneet paljon siitä, kun aloitin opiskelun Kankaanpään taidekoulussa. Asiat, ovat selkeytyneet. Paljon on myös muuttunut elämässäni, sillä jos muuttaa ajatuksensa niin tulee myös samalla muuttaneeksi elämänsä. Elämäni on nyt enemmän juuri sellaista, minkälaista sen haluan olevankin. Enemmän purjehdusta ja meripäiviä, enemmän vapautta olla minä, - ja ajatella itse, enemmän toimivia ihmissuhteita. Aitoa, oikeaa elämää, joka perustuu omiin valintoihini. Päätöksiä, joista olen halukas kantamaan seuraukset. Tämä prosessi, jonka parissa nyt työskentelen, unelma-ammattiini johtavan tutkinnon suorittaminen, tämä on pitkällinen haave. Sen eteen olen tehnyt todella lujasti töitä hyvin monien vuosien ajan. Matka taiteilijaksi on samalla myös matka syvälle itseen. Omiin arvojen punnitseminen ja vääristä valinnoista johtuvien kipujen myöntäminen, vastuun kantaminen ja paremman tulevaisuuden tavoittelu on kaikki matkan aikana koettua elämää.

Opetukseen sisältyneet lukuisat luennot ja hienot keskustelut toisten taideopiskelijoiden kanssa, ovat omalta osaltaan hioneet ajatusmaailmaani taiteilijaksi kasvamisprosessissa. Lokikirja on teos kuljetusta matkasta, päivien kirjo, kohtaamiset. Kanssa ihmisten, muutoksen, muuttumisen ja pysyvyyden merkitys ja kuljettu matka.

Muokkaantuminen prosessissa. Jauhaantuminen. Selkeytyminen. Mielestäni Lokikirja on varsin onnistunut teos, jota katsellessa on helppo päästä meditatiiviseen tilaan, samoin kuin merta katsellessa. Yhden hamppuarkin märkäkoko on noin A3. Kuivuessaan ja vääntyillessään arkkien koko muuttui, eikä kahta samanlaista arkkia ole.

Kasasin arkit 3m x 3m:n kokoiselle neliönmalliselle alueelle 2-5 kerrosta kasaa kohden. Kokeilin myös muunlaisia pystytystapoja, mutta en ollut niihin tyytyväinen.

Tiukkaan rajattu neliö ja sen sisällä aaltoilevat hamppuarkit luovat vahvan kontrastin, joka luo kiinnostavuutta ja lisäjännitettä teokseen. Katsojana saattaa assosoida hamppuneliön joko villinä aaltoilevaksi mereksi tai esim. hamppupelloksi. Saman-

kaltainen tiukka rajausta toistuu esim. viljelyillä pelloilla. Yleensäkin neliöt muodot ovat useimmiten ihmisten aikaansaamia muotoja. Samankaltaisella rajauksella ihmisen ja luonnon välinen vuoropuhelu toistuu myös teoksessani Lokikirja. Hamppupaperi on ollut minulle valtavan inspiroiva materiaali ja ajatustasolla olen jo lähtenyt työstämään teosta eteenpäin.

Olen syntynyt ja kasvanut meren rannalla ja vaikka olen asunut myös sisämaan kivi- ja lakeuksilla, tunturien kirpeässä raikkaudessa ja Kainuun korvessa niin voimakas meren muisto on aina kaihtanut rinnassa koti-ikävänsä tavoin. Nykyään kuulun perinnepurjelaiva Ihanan miehistöön ja kesäisin kiskon naama naurussa hampuköysistä purjeita ylös. On tullut koettua monta unohtumatonta retkeä merkittäväksi lokikirjaan.

Purjelaivat taitavat nykyään olla enimmäkseen jotain muuta kuin luonnonmateriaalia, mutta hampun kulta-aikaan keskikokoiseen purjelaivaan käytettiin 50–100 tonnia hampukuitua.

”Kuitua tarvittiin purjeisiin, köysistöön, lastiverkkoihin, lippuihin, viireihin, karttoihin, lokiin, raamattuun, vaatteisiin ja uniformuun. Foinikialaisista alkaen ovat purjelaivat seilanneet hampupurjeilla.” (Ihalainen J.K.1993)

Opinnäytetyön tekeminen on vahvistanut omaa tapaa olla taiteilija ja on tukenut minua ja vahvistanut lähtökohtia joiden kautta haluan tehdä taidetta. Tällaisena aikana kun elämme yltäkylläisyydessä, eikä mistään varsinaisesti ole pulaa ja kaikki materiaalit ovat kätemme ulottuvilla, koen tärkeäksi materiaalien käytön, joilla emme kuormita maapalloa ja koen että materiaalivalinnoilla pystymme vaikuttamaan. Mielestäni se osoittaa ammattimaisuutta, jos pystyy perustelemaan miksi valitsee tietyt materiaalit taiteensa tekemiselle.

LOKIKIRJA HENRIKKA JÄRVIÖ

LÄHTEET

<http://www.hemprefine.fi/projects/kuituhamppu-lyhyesti/16.5.2016>

Ihalainen, J.K. 1993. Hamppu Suomessa. Hypnoliittinen instituutti. Palladium.

Jari Luokkakallio. 2011. Kuituhamppu, uusiutuva teollisuusraaka-aine.

http://www.hyotyhamppu.fi/images/stories/pdf/KUITUHAMPPU_Loimaa.pdf

Kaupunkiviljely, Bookwell oy, Porvoo 2013. Into&taito3. Pro Agria keskusten liitto

<http://www.ruohonjuuri.fi/ekotietoa/blogi/2010/1452010-hamppu/16.5.2016>

Hamppukuitu paperimassan valmistus hollanteriilla

1. Leikkaa 800g hamppukuitua n.4cm pitkiksi suikaleiksi. Kuidut syötetään hollanteriin kolmessa erässä.
2. Laske hollanteriin kylmää vettä noin puolet (n.8cm) maksimivesimäärästä. Käynnistä kone.
3. Ensimmäinen erä kuitua **300g** syötetään koneeseen. Kun olet syöttänyt puolet kuidusta (100-150g) laita reilusti painoja ja syötä loppuerä kuitua. Lisää vähän vettä, jos massa on kovin paksua ja kulkee hitaasti. Anna massan jauhautua n.15-40min.
4. Syötä hollanteriin toinen erä kuitua **200g**. Lisää painoja (kaikki painot). Lisää vähän vettä, jos massa on liian paksua. Anna massan jauhautua puolesta tunnista, puoleentoista tuntiin.
5. Syötä hollanteriin kolmas erä kuitua **300g**. Lisää vettä. Max. Veden korkeus massa-ammeessa on n.8cm ammeen yläreunasta (näkyvä yleensä likarantuna koneessa). Anna jauhautua puolestatunnista puoleentoista tuntiin.
6. Kun paperimassa on halutunoloista, sopivan hienoa, tai pitkäkuituista, poistetaan painot, lasketaan massa saaviin ja sammutetaan hollanteri.
7. Pese hollanteri huolellisesti, myös terien välit.

Jauhatusaika riippuu siitä, halutaanko pitkäkuituista vai hienoa paperimassaa. Jauhatusaikaan vaikuttaa myös terätukin terien terävyys tai tylsyys.

Lokikirja, 2016

Materiaali: hamppu

Koko: 300 x 300

Lokikirja, 2016 (yksityiskohta).

Lokikirja, 2016 Installoituna Galleria Rantakasmessa, Helsingissä. toukokuu 2016